

Viiden minuutin neurologi

DAN:n suositusten mukainen neurologinen tutkimus (Mixed Gas Diving, Tom Mount et al, Watersport Publishing, USA 1993)

Uhrin keskushermoston tutkiminen pian onnettomuuden jälkeen saattaa antaa arvokasta tietoa hoitohenkilökunnalle. Seuraava neurologinen tutkimus on helppo oppia ja onnistuu ilman minkäänlaista lääketieteellistä koulutusta.

1. Orientation

Tietääkö sukeltaja

- nimensä ja ikänsä
- nykyisen olinpaikkansa
- ajan, viikonpäivän, päiväyksen, vuoden

Vaikka sukeltaja vaikuttaisikin täysjärkiseltä (alert) vastaukset näihin kysymyksiin voivat paljastaa piilevän sekavuuden, joten älä ohita niitä turhina!

2. Silmät

Pistä sukeltaja laskemaan näyttämäsi sormien lukumäärä parilla eri määrällä. Tarkista silmät ensin erikseen ja sitten yhdessä.

Käske sukeltajaa pitämään päätään paikallaan (tai pyydä avustajaa pitelemään päätä) ja seuraamaan noin puolen metrin päässä olevaa kättäsi.

Liikuta kättäsi ylös alas ja sitten sivuttain. Sukeltajan silmien tulisi seurata kätesi liikkeitä tasaisesti eikä nykiä tai ylikorjata liikkeitä.

Tarkista että pupillit ovat saman kokoiset.

3. Kasvot

Pyydä sukeltajaa viheltämään. Katso, että kasvojen molemmilla puolilla on sama asento vihellettäessä.

Pyydä sukeltajaa puremaan hampaitaan. Tarkista kokeilemalla, että leukalihakset jännittyvät tasaisesti.

Pyydä sukeltajaa sulkemaan silmänsä. Tarkista että tuntoaisti toimii joka puolella kasvoja tasaisesti koskettelemalla sormilla kasvojen eri osia kevyesti.

4. Kuulo

Kuulon voi testata helposti hankaamalla sormia yhteen noin puolen metrin päässä sukeltajan korvista. Tarkista molemmat korvat liikuttamalla kättäsi lähemmäs kunnes sukeltaja kuulee hankauksen. Kokeile useita kertoja ja vertaa omaan kuuloosi.

Tätä koetta varten tulee olla tarpeeksi hiljaista. Pyydä ylimääräisiä henkilöitä olemaan hiljaa ja sammuta koneet.

5. Nielaisurefleksi

Pyydä sukeltajaa nielaisemaan ja tarkista, että aataminomena liikkuu ylös alas.

6. Kieli

Pyydä sukeltajaa näyttämään kieltä. Kielen tulee työntyä ulos suorassa.

7. Lihassoima

Pyydä sukeltajaa kohottamaan hartioitaan. Vastusta liikettä ja tarkista, että voima on sama molemmilla puolilla.

Tarkista kädet siten, että sukeltaja kohottaa kyynärpäät hartioiden tasalle ja nostaa kädet rinnan eteen. Liikuta käsiä sukeltajan vastustaessa liikkeitä. Lihassoiman tulee olla suunnilleen sama molemmilla puolilla eri suunnissa.

Tarkista jalat siten, että sukeltaja makaa selällään ja kohottaa jalkojaan samalla kun vastustat liikkeitä.

8. Tuntoaisti

Tarkista vartalon molemmat puolet samalla tavalla kuin kasvot. Aloita ylhäältä ja siirry alaspäin vertaillen eri puolia. Sukeltajan tulee varmistaa tunto kokeilukohdassa ennen jatkamista seuraavaan.

9. Tasapaino ja koordinaatio

Varmista ensin että sukeltaja ei pääse satuttamaan itseään mahdollisessa kaatumisessa. Sukeltajan tulee pysyä tasapainossa silmät kiinni, jalat yhdessä ja kädet levällään. Ota vastaan, jos sukeltaja ei pysy pystyssä.

Pidä kättäsi noin puolen metrin päässä sukeltajan kasvoista. Tarkista koordinaatio siten, että sukeltaja liikuttaa keskisormeaan nopeasti nenänsä ja kätesi välillä.

Sukeltajan tulee liu'uttaa jalkapohjaansa toisen jalan sisäpintaa vasten selin-makuulla.

Tee testit molemmille puolille ja tarkkaile epätavallista kömpelyyttä.

Yhteenveto

Sukeltajan tilan takia kaikkia testejä ei välttämättä voida suorittaa. Kirjaa ylös puutteet ja syyt. Jos jonkin osatestin tulos on epänormaali on syytä epäillä keskushermostovauriota. Testi tulee toistaa usein odotettaessa hoitohenkilökuntaa tai hoitokuljetusta muutosten havaitsemiseksi. Ilmoita tulokset hoitohenkilökunnalle.

Hyvään sukellustapaan tulisi kuulua tämän testin säännöllinen harjoittelu tarvittavan varmuuden saavuttamiseksi.